

Çocuk Koruma Projesi'nde neler yapıyoruz?

Çocuk Koruma Projesi'nde çocukların temel hak ve hizmetlere ulaşmalarını sağlamak için çalışmalar yapıyoruz. Bu amaçla kamu kurumları ve paydaş kuruluşlar işbirliğinde çalışıyoruz. Çocuk ve aileleriyle birebir çalışmalarımızı bir taraftan devam ettirirken diğer taraftan çocuk, kadın ve erkeklerle etkinlikler, bilgilendirme çalışmaları yapıyoruz. Pandemi sürecine adapte ettiğimiz farklı atölye serilerinin eğitici eğitimleri ve topluma dayalı koruma yapılarını güçlendirme çalışmalarımız da hızla devam ettiriyoruz.

Toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifini merkeze koyarak tüm çalışmalarımızı yürütüyoruz.

● Danışma hattında neler oluyor?

● Kadınlarla buluşmalar

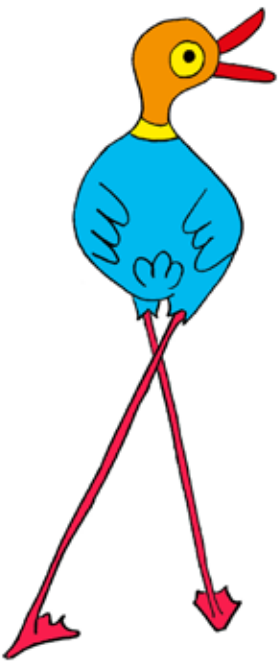
● Çocuklarla neler yaptık?

● Topluma dayalı koruma çalışmalarımız

Çocukları temel hak ve hizmetlere ulaştırmayı ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ile ilgili hassasiyeti artırmayı hedeflediğimiz bu proje saha ile birebir ilişkiyi ve dayanışmayı destekleyerek devam ediyor.

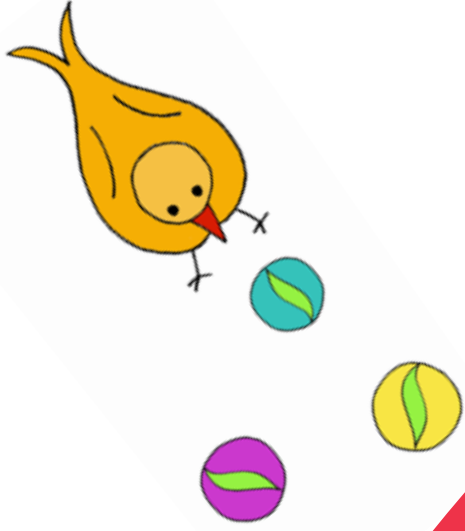
Bavul her zaman hazır. Ama tatil için değil!

Meşe ailesi Suriye'deki savaş sebebiyle iki bebeğini ve sadece çantalarını alarak 2019'da Türkiye'ye geldi. Yeni bir hayat kurmak için Türkiye'ye gelen aile hem Suriye'den tehditler almakta hem de ev sahibi olan komşuları tarafından uzun zamandır taciz edilmektedir. Sağlık sorunu yaşayan baba çalışamaz durumda ve iş bulamıyor. Sağlık sorunları yaşayan baba iş bulmakta da oldukça zorlanıyor. Hal böyle olunca ekonomik sorunlar yaşayan aile buldukları evden de taşınamıyor. Aile ilk olarak bizlere barınma ihtiyacıyla başvurdu. Ailenin barınma ihtiyacını karşılamak için belediyenin konaklama merkezine yerleştirdik. Konaklama merkezinde bir süre kaldılar. Bu sürede aileyle sürekli iletişim halinde olduk. Aile, yeni geldikleri ülkenin dilini bilmemesinden kaynaklı birçok engelle de karşı karşıya kalmış. Aileye ihtiyacı olduğunda tercüman desteği de sağladık.

Aile fertleri sürekli göç halinde olmaktan bıkmış, umutsuzluk içindeydi. Anne ciddi psikolojik problemler yaşıyordu ve bebeklerin bakımını baba üstleniyordu. Anneyi psikolojik destek alması için bir sağlık kuruluşuna yönlendirdik.

Meşe ailesi her zaman yola çıkmaya hazır. Ama tatil için değil. Herhangi bir durumda hızlıca toparlanmak için. Ailenin desteklenmesi için yapılan birçok görüşme olumlu sonuçlandı. Şimdi bir evde kirada kalıyorlar.

Tek cihazla online eğitime erişim!

3 çocuklu

bir ailede

çocuklar okul çağında

ve okula kayıtlılar. Kardeşler

pandemi nedeniyle derslerini çevrimiçi

olarak devam ettiriyorlar. Derslerinin olduğu

saatlerde sadece evde annelerinin telefonu var. Çocuklar derslerini

sırayla annenin telefonundan takip edebiliyor. Ancak çocukların okul saatleri aynı olduğu için çoğunlukla dersleri çakışıyor.

Çocuklar derslerini Eğitim Bilişim Ağından (EBA) takip ediyor. Bir önceki dersi kaçıran kardeş dersine katılmak için öncelikle EBA'dan kardeşinin bilgilerini silip kendi bilgilerini girmesi gerekiyor. Gün içerisinde sisteme sürekli giriş ve çıkış yapmak işleri daha da zorlaştırıyor. Çocuklar hem derslere düzenli katılamıyor hem de bu durumdan sıkılıp artık katılmak da istemiyorlar.

Anneleri çocuklarının derslere düzenli devam edebilmesi için maddi destek talebiyle bize ulaştı. Çocukların okula devam etmek istememesi ve evde çok sıkılmaları nedeniyle hem psikolojik danışmanlığa hem de etkinlik çalışmalarımıza yönlendirdik. Çocukların derslerine devam etmeleri için eve en yakın EBA destek merkezlerine yönlendirmelerini de yaptık.

Danışma hattında neler oluyor?

Ücretsiz Mavi Kalem Danışma Hattı ile özellikle İstanbul olmak üzere Türkiye'nin her bölgesinden aramalara cevap veriyoruz. Hafta içi her gün Mavi Kalem Danışma Hattı'nı arayan danışanların taleplerini alıyoruz, cevaplıyoruz ve takip ediyoruz. Gelen talepleri değerlendirerek ihtiyaç duyulan hizmetlere ulaşmalarına aracılık ediyoruz.

Danışma hattımıza gelen aramaları, danışman ve sosyal çalışmacılar işbirliği içinde takip ediyor. Buradaki amacımız riskin olmadığı veya düşük riskin olduğu durumlarda danışman tarafından danışanlar ile bilgi paylaşımı ve yönlendirmelerin hızlı bir şekilde yapılmasını sağlamaktır. Danışman çocukların zarar görme olasılığının olduğu durumları sosyal çalışmacılara iletiyor. Sosyal çalışmacılar aile ve çocukla yeniden görüşme yapıyor ve bu süreci adım adım izliyor. Danışma hattına gelen aramaların %90'ı gıda ve maddi destek taleplerinden oluşmaktadır. Danışanlardan bize ulaştıkları talepleri dışında farklı ihtiyaçlarına yanıt verip veremeyeceğimizi anlamak için bilgi alıyoruz. Genellikle bize ulaştıkları talepleri dışında cevap verebileceğimiz bir iki ihtiyaç daha çıkıyor. Danışan gıda ve nakit destek ihtiyacı ile danışma hattımızı aradı. Danışanla görüşmeyi yaparken kaç çocuğunun olduğunun, hanede 55 yaş ve üstü kimsenin olup olmadığını soruyoruz. Danışan hanede çocuklar ve aile büyükleri ile birlikte yaşadıklarını belirtiyor. Bir çocuğunun engel durumu var. Engelli raporu olduğunu ancak buradan maddi destek almadığını öğreniyoruz. Çocuk eğitime devam etmiyor. Hanede 55 yaş üstü bireyler COVID-19 aşısı randevusu için merkezi hastane randevu sistemine ulaşamamışlar. Arama yapan danışanın talebi farklı olsa da içerde çok farklı

hassasiyetler olduğunu gözlemledik. Bunun için birçok yönlendirme yaptık. Danışanın gıda desteği talebi için bulunduğu bölgenin belediyesine kaydını yaptırdık. COVID-19 aşısı için randevularını aldık. Özel gereksinimli çocuğun ihtiyaçlarına erişimi için sosyal çalışmacılara yönlendirdik. Birçok yönlendirmemiz olumlu sonuçlandı.

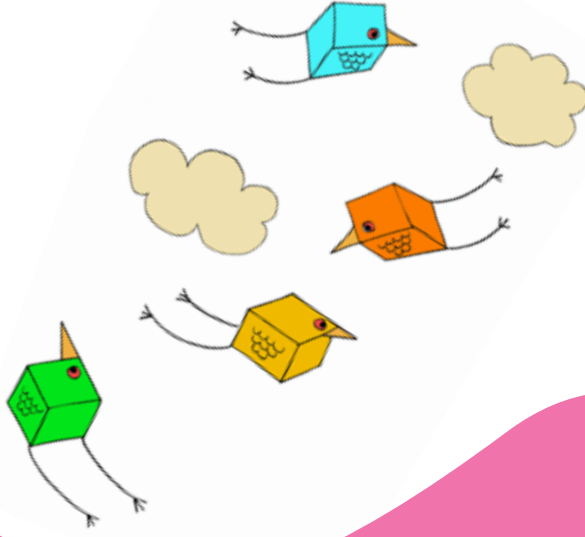
Danışan gıda destek ihtiyacı talebi ile geldi. Hanede okul çağında ve okula kayıtları olan 4 çocuk yaşıyor. Ancak çocuklar pandemi nedeniyle çevrimiçi yapılan derslere katılamıyorlar.

Çünkü hanede sadece bir cihaz var. Var olan cihaz derslerin devam ettiği Eğitim Bilişim Ağı (EBA) sistemini kullanmaya uygun değil. Evde 15 yaşındaki en büyük çocuk, derslere giremediği için baba ile işe gidiyor. Gıda destek talebi ile gelen danışan ile görüşmemizde birçok risk ve hassasiyet tespit ettik. Gıda desteği için gerekli yönlendirmeleri yaptık. Çocukların eğitime erişimlerini sağlamak için sosyal çalışmacılara yönlendirdik.

Suriye'den Türkiye'ye göç etmiş 4 çocuklu bir ailenin en büyüğü olan Melek, ailesine maddi destek sağlamak için hem okuyor hem de bir işte çalışıyor. Baba düzensiz çalışıyor, genellikle evin geçimini Melek sağlıyor. Melek derslerinde çok başarılı bir lise 4. Sınıf öğrencisi. Gündüzleri işte, akşamları da okul derslerine çalışıyor.

Melek üniversiteye gitmek istiyor. Ancak üniversiteye gitmek için her üniversitenin ayrı ücret istediği Yabancı Öğrenci Sınavı (YÖS) sınavına girmesi gerekiyor. YÖS'e çok iyi hazırlandı ancak sınava girmesi için sınav ücretini ödemesi gerekiyor. Melek, 10-15 kişilik kontenjanı olan üniversitelere girme şansını artırmak için en fazla iki veya üç üniversitenin sınav ücretini ödemesi gerekiyor. Annesinin telefonu ile bize ulaşıyor. Eğitime devam etmek istediğini, başarılı bir öğrenci olduğunu ancak sınav ücretini ödeyemeyeceği için sınava girememekten korktuğunu belirtiyor. Melek ile görüşmemizden sonra kendisini sosyal çalışmacılara yönlendirdik. Melek ile aynı gün içerisinde görüşüldü. Bu gibi durumlar için paydaş kuruluşların fonu olup olmadığını araştırmaya başladık. Eğer araştırmalar olumsuz sonuçlanırsa Mavi Kalem acil fonu kapsamında değerlendirmeye alınacak. Danışma hattımız üzerinden uzaktan verdiğimiz danışmanlıklar yoğun bir şekilde devam ediyor. Danışanların ücret ödemediği bize ulaşabilecekleri danışma hattı ile sorunlarına daha hızlı çözüm bulmayı hedefliyoruz.

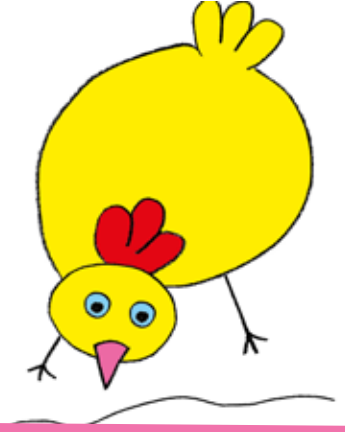

Sen benim yanımda oturamazsın!

Suriye'den Türkiye'ye göç etmiş üç çocuklu bir ailenin en büyüğü olan 12 yaşındaki Zehra okulda arkadaşları tarafından dışlandığı için okula gitmek istemiyor. Suriyeli olduğu için arkadaşları onunla aynı sırada oturmuyor. 'Sen benim yanımda oturamazsın' diyorlar. Teneffüslerde herkes arkadaşı ile oynarken onu aralarına almıyorlar.

4. Sınıfta olan Zehra, 1. Sınıftan beri aynı okulda ve sınıfta okuyor. Okula devam etmek için pek bir motivasyonu olmayan Zehra, pandemi süreci nedeniyle online yürütülen derslere de bir yıldır devam etmiyor. Anne, çocuğunun okula devam etmesini istediği için bizimle iletişime geçti. Zehra ve annesi ile ayrı ayrı görüşmeler yaptık. Zehra, aslında okulu sevdiğini ancak sadece arkadaşları onu istemediği için okula gitmek istemediğini söyledi.

Zehra büyüyünce meslek sahibi olmak istiyor. Zehra ile 4. Sınıfı bitirdiğini ve ortaokula devam etmesi için zaten okul değiştirmesi gerektiğini konuştuk. Yeni okul, yeni sınıf ve yeni arkadaşlarının ona iyi gelebileceğini belirttik. Kendini dışlanmış ve yalnız hissettiği için psikolojik danışmanlığımıza da yönlendirdik.

İşten eve değil okuldan eve gitmek istiyorum!

12 yaşında olan Naim, ailesine maddi destek sağlamak için bir tekstil atölyesinde çalışıyor. Genellikle kendisinden büyükler ile çalıştığı için iş yerinde sorunlar yaşıyor. İş yerinde biriyle kavga ettiği için ciddi sağlık sorunları yaşamaya başlıyor.

İşe gidip gelirken insanlarla yakın temasta olduğu için COVID-19 testi pozitif çıkıyor. Naim, zaten sağlık sorunları yaşadığı için COVID-19'u da oldukça zor atlatıyor. COVID-19'dan sonra da ciddi sağlık sorunları yaşamaya devam ediyor. Sağlık sorunu ve maddi destek talebi için bize ulaşan annesi ve Naim ile görüşmeler yaptık.

Naim "Suriye'den Türkiye'ye göç ettiğimizde ben çok küçüktüm. Ben biraz büyüyünce okula gittim ancak 4. Sınıfa kadar okuyabildim. Ondan sonra anneme ve abime destek olmak için çalışmaya başladım. Çalışırken çok zorlanıyorum. Genellikle kendimi üzgün hissediyorum. Artık işten eve değil, okuldan eve gitmek istiyorum. Arkadaşlarımla vakit geçirmek, derslerime çalışmak istiyorum."

Naim'i sağlık problemi için sağlık kuruluşuna, okula devam etmesi için eğitimine, psikososyal destek için psikolojik danışmanlığımıza yönlendirdik. Haneye maddi desteğin sağlanması için kurum ve kuruluşlara yönlendirmesini yaptık.

Çocuklarla neler yaptık?

Her hafta belirli temalardaki etkinliklerde çocuklarla bir araya geliyoruz. Pazartesi ve Çarşamba günleri sanat etkinlikleri, Salı ve Perşembe günleri ise iyilik hallerini destekleyecek etkinlikler yapıyoruz.

Çocukların etkinliklere etkin katılmalarını sağlamak için:

- Çocukları yaş aralıklarına göre gruplandırıyoruz.
- Dikkati dağılan çocuklara etkinlik içerisinde sorumluluklar veriyoruz.
- Çocukların evlerinde kolaylıkla bulabileceği malzemeleri seçmeye dikkat ediyoruz.
- Çocukların geri bildirimlerini farklı yöntemlerle alıyor ve değerlendiriyoruz.

Düzenlediğimiz etkinliklerle hem çocukların iyilik hallerini destekliyor hem de kendilerini ifade etme şekillerini geliştirmelerini sağlıyoruz. Etkinliklerde çocukların nasıl hissettiklerini, neler düşündüklerini ve evde zamanlarını nasıl geçirdiklerini sorarak kendilerini ifade etmelerini istiyoruz.

Hemen hemen tüm etkinliklerde pandeminin artık bitmesini istediklerini gözlemliyoruz. Çocuklar evde kalma sürecinden sıkıldıklarını, artık arkadaşları ile parka gitmek istediklerini söylüyorlar.

Çocukların dilinden balıklar!

Pandeminin etkisini sürdürmesiyle zamanlarının çoğunu evde geçiren çocukların doğa ile bağlarını güçlendirmek amacıyla etkinlikler düzenlemeye devam ediyoruz. Çocuklar ile “Çocukların Dilinden Balıklar” etkinliğini gerçekleştirdik. Küçük yaş grubu ile çalıştığımız etkinlikte doğa ve canlılar hakkında konuştuktan sonra balık çizimi yaptık.

Çocuklar, çizdikleri balıklara isim verip, o balık ile birlikte suyun altında yaşadıklarını, diğer balıklar ile arkadaş olduklarını hayal ettiler.

Ben balığıma Güzel ismini verdim. Şu an kendimizi suyun içinde ve mavi balıklar ile birlikte suda yüzdüğümüzü hayal ediyoruz.

Resim defterimize çok güzel balıklar çizdik. Ben balığıma Fulla (Karanfil) ismini verdim. Fulla ismini çok seviyorum. Tekrardan resim çizelim

Balığım ile arkadaş olduğumu hayal ediyorum. Denizde yaşamaktan korkabilirdim.

Müzik öğreniyor ve eğleniyoruz

Çocukların ritim duygularının gelişmesini sağlamak amacıyla aynı zamanda enerjilerini de harcayabilecekleri “Müzik Öğreniyor ve Eğleniyoruz” etkinlikleri gerçekleştirdik. Çocuklar düşüncelerini, duygularını, heyecanlarını, enerjilerini müziğin ritmiyle birleştirdiler. Çocuklar ile şarkılar eşliğinde ritim tutarak müziği hissetmeye çalıştık. Etkinlik sonunda çocuklardan etkinliğe ilişkin duygularını vücut diliyle göstermelerini istedik. Bazı çocuklar kollarını açarak mutlu olduklarını, bazıları ise zıplayarak eğlendiklerini ifade ettiler.

Sağlığımızı Koruyoruz!

Geçtiğimiz Mart ayında Sağlığımızı Koruyoruz etkinlikleri gerçekleştirdik. Mart ayında yarıyıl tatilinden sonra okullar açıldı. Çocuklar uzun zamandır çevrimiçi katıldıkları okul derslerini artık okul programlarına göre fiziksel olarak okullarına giderek devam edeceklerdi. COVID-19’un etkisini sürdürmeye devam ettiği bu süreçte Sağlığımızı Koruyoruz etkinliği ile çocukların COVID-19’dan korunma tedbirlerine dikkat ederek hem kendilerinin hem de çevrelerindekiilerin sağlığını korumalarını hedefledik. Etkinlikte COVID-19 virüsü ve pandemi hakkında hem bilgi aktarıldı hem de duygu ve düşünceler paylaşıldı.

Çocuklar COVID-19'u ilk duyduklarında tedirgin olduklarını ve korktuklarını, virüsten korunmak için dışarı çıktıklarında maskelerini taktıklarını ve ellerini sık sık yıkadıklarını belirttiler. COVID-19'dan korunma yollarının neler olduğu ile ilgili konuştuktan sonra

çocuklar COVID-19'un bizlere neler hissettirdiğine dair resimler çizdiler. Etkinlik sırasında çocukların verdiği bazı geribildirimleri şu şekildedir:

Koronayı daha çok televizyondan duydum. İlk duyduğumda biraz korkmuştum. Ama şimdi maske takarak kendimi korumaya çalışıyorum.

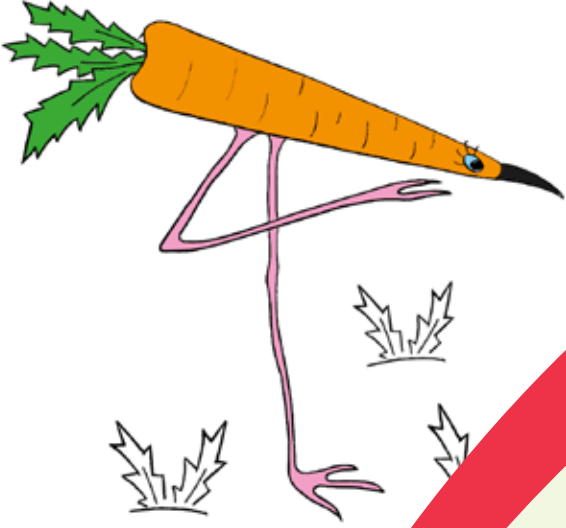
Ben okula belirli günler gidiyorum ve okula giderken maskemi takıyorum.

Sık sık maskemi de değiştiriyorum. Okulda dezenfektan var. Ellerime sık sık dezenfektan döküyorum.

Ellerimizi en az yirmi saniye yıkamalıyız. Ben ellerimi sık sık yıkıyorum.

Maskemizi de değiştirmemiz gerekiyor.

Kuklalarımızı Konuşturuyoruz!

Farklı materyaller kullanarak kuklalar yaptık. Çocukların kukla yapımında uygulayıcıyı takip edebilmesi için, uygulamayı adım adım gerçekleştirdik. Kukllarına isim veren çocuklar etkinlik ile ilgili duygularını kukllarını farklı ses tonları ile konuşturarak dile getirdiler. Çocuklardan biri şarkı söyleyerek etkinliği daha da güzelleştirdi. Çocuklar sonraki etkinliklere de katılmak istediklerini söylediler ve önerilerini paylaştılar. Rüzgâr gülü yapmak, hayvanlar için mama kabı yapmak, resim çizmek istediklerini dile getirdiler. Çocukların verdiği bazı geribildirimler şu şekilde:

Kukla yaparken zorlanmadım. Ben kuklama Minnoş adını verdim.

Ben kuklama Prenses ismini verdim. Kuklamı saklayacağım.

Ben kuklama Bal ismini koydum. Etkinlik güzel geçti. Başka etkinliklere de katılırım. Ben hayvanları çok seviyorum. Bir sonra ki etkinlikte kedi ve hayvanlar için mama kabı yapalım mı?

Çocuk Resimlerinin Dili

Çocuklar duygularını sözel olarak ifade etmekte zorlanabiliyorlar. Çocuklarla kendi yaşamlarında önem verdikleri bir canlı, bir kişi veya bir nesneye yönelik resim çizmeleri için çevrimiçi Renkli Boyalar etkinliği gerçekleştirdik. Bu etkinlikte çocukların hayal dünyalarını genişletmeyi ve

yaratıcı fikirler ortaya çıkarmalarını hedefledik. Etkinliğe başlamadan önce çocuklarla sohbet ettik. Sohbetten sonra klasik müzik açarak gözlerini kapatıp çizmek istedikleri resmi hayal etmelerini ve hazır olduklarında resimlerini çizmeye başlamalarını söyledik. Çocuklar resimlerini çizmeye başladılar. Çizimler bittikten sonra kendi resimlerini bizimle paylaşmak isteyen çocuklardan resimlerinin ne anlama geldiği ile ilgili yorum yapmalarını istedik.

Çocuklar çizdiği resimlerin hikâyelerini bize anlattılar. Bazı çocuklar tren ve uçak çizmişlerdi. Bu uçakla veya trenle nereye gitmek istersin diye sorduğumuzda; *“Suriye’ye gitmek istiyorum”* geribildirimlerini aldık. Bir çocuk üzgün olduğunu belirten bir resim çizdi. Neden üzgün olduğunu sorduğumuzda: *“Çünkü bu bayramda dışarı çıkamayacağız, bayram elbisesi alamayacağız”* dedi. Bir çocuk park alanını çizmişti. *“Artık dışarı çıkmak arkadaşlarımla parka gitmek istiyorum”* dedi.

Kadınlarla buluşmalar

8 Mart Dünya Kadınlar Gününde Kadınlar ile bir araya geldik!

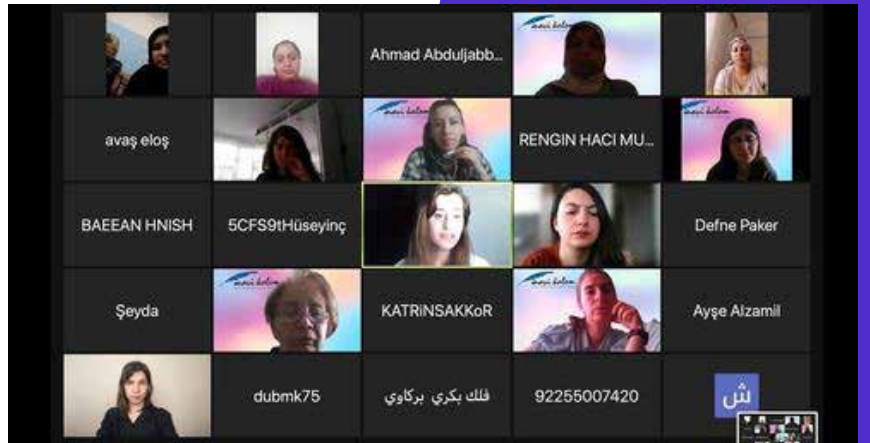
Kadınların güçlenmesi için kız çocukları da güçlenmelidir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, toplumsal cinsiyet rollerinin kuşaklar boyunca değişmeden veya çok az değişime uğrayarak aktarılmasıyla derinleşmektedir. Kadınlar hem kız çocuklarının kendilerinin sahip olduğundan daha iyi yaşam şartlarına kavuşmasıyla hem de bu çocukların toplumdaki kadın ve anne kimliklerini dönüştürmesiyle güçlenecektir. Kadınların hem kendilerinin hem de kız çocuklarının sahip olduğu hak ve fırsatlara ilişkin daha fazla hareket alanı kazanmaları için bilgilendirici çalışmaların önemi büyüktür. Bilgilendiren ve farkındalık arttıran çalışmaları geliştirmek ve çeşitlendirmek en temel hedeflerimiz arasında yer alıyor.

Kadın hakları temasının ön plana çıktığı mart ayında 8 Mart Dünya Kadınlar günü kapsamında Suriyeli yetişkin kadınlarla erken yaşta evlilik ve riskleri konulu bir bilgilendirme çalışması yaptık.

Gerçekleştirdiğimiz bilgilendirme çalışmasına 2019 yılında Kız Çocuklarını Güçlendirme Atölye Serisinin Eğitici Eğitimine katılım sağlamış ve çalıştığı kuruluştaki bu eğitimi uygulamış olan Suriyeli Eczacı Hanen Elhamad'ı davet ettik. Aynı zamanda çalışmanın moderatörü olarak Mavi Kalem'den Kız Çocuklarını Güçlendirme Atölye Serisi eğitmenimiz de katıldı. Çalışmada çocuk yaşta evlilik nedir, çocuk yaşta evliliklerin riskleri nelerdir, çocuk yaşta evliliklerin önüne nasıl geçebiliriz gibi konulara değindik.

Katılımcı kadınlar kendi yaşadıkları veya çevrelerinde gördüklerinden örnekler verdiler.

“Ben 14 yaşında evlendirildim ve maalesef çok zulüm gördüm. Bu yüzden kızlarımı 18 yaşından evvel evlendirmeyeceğim dedim. Buradaki tüm annelerden isteğim de 18

yaşından önce kızlarınızı evlendirmemeniz.”

“15 yaşında ilk çocuğumu, 16 yaşında da ikinci çocuğumu kucağıma aldım. Onlar ağlıyordu, ben de onlarla oturup ağlıyordum. Daha çocuktum ve nasıl çocuk bakacağımı bilmiyordum.”

Çocuk yaşta evliliğin birçok olumsuz sonuç doğurduğunu ve önlenmesi için neler yapılabileceğini konuştuk. Özellikle erken yaşta evliliklerin önüne nasıl geçilebileceği ile ilgili bilgi paylaşımlarının kendilerini güçlendirdiğini dile getirdiler. Soru-cevap kısmından sonra çalışmamız Mavi Kalem sanat eğitmeninin yürüttüğü ritim etkinliği ile devam etti. Hep birlikte şarkılar söyleyip eğlendik. Katılımcılar toplantı sonunda kadın haklarıyla ilgili daha fazla bilgilendirme çalışmasına katılmak istediklerini söylediler.

Kadınlarla Çocukların Eğitime Erişimini Konuştuk

Çocuk Hakları Sözleşmesine göre her çocuğun dil, din, ırk, cinsiyet, kültür ve yetenek ayrımı gözetilmeksizin eğitim alma hakkı vardır. Çocuklar bu temel hakka ekonomik zorluklar, afet ve acil durumlar ve kültürel kodlar gibi nedenlerden dolayı erişemiyor. Bazı çocuklar için okula kaydolmak bile önemli bir zorluk olsa da, kaydolmak eğitime erişimin garantisidir değil. Birçok çocuk ilkokuldan sonra eğitimine devam edemiyor. Eğitime erişimde halihazırda güçlük yaşayan toplumsal gruplar COVID-19 pandemisiyle birlikte eğitimden tamamen kopma riskiyle karşı karşıya kaldı. Bu süreçte uzaktan çevrimiçi olarak devam eden eğitim, birçok öğrencinin eğitime katılımını da sekteye uğrattı. Eğitim Bilişim Ağı'na (EBA) erişimdeki eşitsizlik, eğitime erişimi için özel gereksinim duyan çocukların durumu ve ihtiyaçları öne çıktı.

Çocuk hakları temasının ön plana çıktığı Nisan ayında da Suriyeli yetişkin kadınlarla çocukların eğitim hakkı üzerine bilgilendirme çalışması gerçekleştirdik. Çocukların eğitim hakkını konuşmak için mülteci hakları savunucusu ve RavdaNur Derneği Genel Kurul Başkanı Ravda Nur Cuma'yı davet ettik. Çalışmanın moderatörü olarak Mavi Kalem'den Kız Çocuklarını Güçlendirme Atölye Serisi eğitmenimiz katıldı. Çalışmada çocukların eğitim hakkı, kız çocuklarının eğitime erişimi neden önemlidir, pandemide çocukların eğitime erişimde yaşadığı sıkıntılar, eğitime erişimin acil durumlardan nasıl etkilendiği ve bunlara karşı ne tür önlemler alınması gerektiğini konuştuk.

Ravda Nur Cuma kendi yaşamından örnekler vererek eğitimin önemine vurgu yaptı. 2011'de ailesiyle birlikte Türkiye'ye göç etmek zorunda kaldıktan sonra eğitime

devam etmek için Türkçeyi çok kısa bir sürede öğrendiğini ve önündeki engellerle nasıl mücadele ettiğini anlattı. “Bir kız çocuğu için en önemli şey ailesinin arkasında durmasıdır” diyerek babasının evlenmeme ve eğitime devam etme kararını desteklemesinin kıymetini öne çıkardı. Bütün anne babaların çocuklarını çocuk yaşta evliliğe karşı koruması gerektiğini söyledi.

Ravda Nur Cuma, RavdaNur Derneği’ni

kurmaya giden yolda ilk önce lise çağına geldiklerinde eğitimden koparılan kız arkadaşları için savaştığını anlattı. Arkadaşlarının evlerini tek tek dolaşarak okula devamları için ailelerini ikna etmeye çalıştıktan sonra bunu daha fazla çocuk adına yapabilmek için siyaset bilimi eğitime devam etti ve derneği kurdu.

“Hiçbir eş bir kız çocuğunu eğitimden daha fazla koruyamaz” diyerek eğitimin en büyük çare olduğuna vurgu yaptı. Ravda Nur Cuma çocuklara hayallerini sorduğunda bazılarının ‘okumak’ diye cevap verdiğini, doğuştan hakları olan bir şeyin kısacık hayatlarında karşılaştıkları zorluklar sebebiyle bir hayale dönüştüğünü belirtti.

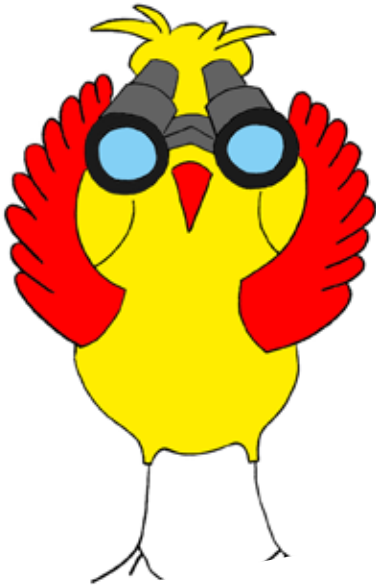
Ravda Nur Cuma ilham verici konuşmasında çocuk yaşta evlilik riski ile çocukların eğitim hakkına erişiminin birbiriyle ne kadar bağlantılı olduğu üzerinde durdu. Katılımcı kadınlar kendi yaşadıkları veya çevrelerinde gördükleri örnekleri aktardılar.

“13 yaşında zor koşullarda Türkiye’ye gelip mücadele ettiniz. Çok güzel şeyler başarmışsınız. Benim de iki kız çocuğum var. Kesinlikle erken yaşta evliliği onaylamıyorum. Ama maalesef etrafımızda kız çocuklarının bir yuvası olmasını isteyen çok aile

var. 14-15 yaşlarında kız çocuklarını evlendiriyorlar. Ben kız çocuklarımı erken yaşta evlendirmeyeceğim. Ravda Nur Hanım’ın dediği gibi tek çare eğitim.”

“Benim 4 çocuğum var. 3’ü okula gidiyor ve derslerinde çok başarılılar. Hepsinin çok farklı hayalleri var. Çocuklarımla hayallerini dinlerken çok mutlu oluyorum. Keşke tüm aileler çocuklarına eğitim hakkı verseler.”

“Ben 19 yaşında evlendirildim. 19 yaş toplum tarafından ne kadar büyük görülse de ben kendimi hep çocuk olarak hissediyordum. Ravda Nur Hanım’ın dediği gibi kız çocuklarını erkek çocuklarımızdan ayırmamız gerekiyor. Eşit haklara sahip olmaları gerekiyor. Çünkü ailelerimiz bizlerin çoğunu erken yaşta evlendirdi. Ama bizlerin bunu yapması gerekmiyor.”

Topluma Dayalı Koruma Çalışmalarımız

Topluma dayalı koruma çalışmalarımızda birlikte çalıştığımız gönüllülerin doğru bilgi ve destek ile farkındalıklarının artması ve bu farkındalığı kendi sosyal çevrelerine yaygınlaştırmalarını sağlamayı amaçlıyoruz. Gönüllülerden çocuk güvenliği ve çocuk koruma tehditlerine ilişkin hassasiyeti artırmak ve risk altında gördükleri çocukları çözüm üretebilmemiz için bize yönlendirmelerini istiyoruz.

Gönüllü kadınlar ile çocuk hakları, çocuk işçiliği, erken yaşta evlilik ve zararları konularında bir araya geldik. Kadınlar yaşamlarından ve çevresinde tanık oldukları durumlardan çokça örnekler verdi.

“-Çocukla ilgili alınacak bir karar var ise bu çocuğa da danışılmalı ne seçtiğine göre karar verilmelidir.”

“-Çocuk çalıştığında birçok haktan mahrum kalacak. İlerleyen tüm hayatını etkileyecek. Çünkü çocuk kendinden yaşça büyüklerle çalışıyor. Kötü alışkanlıklar edinebilir.”

“-Bir çocuk işten döndüğü sırada okuldan eve dönen veya sokakta oynayan bir çocuk gördüğünde ne düşünüyor? Herkesin çocukluğunu yaşamaya hakkı vardır”

“-Suriye’den geldim. 13-14 yaşlarındayken ailem beni evlendirdi. Erken yaşta evlendiğim için birçok hakkımdan mahrum kaldım. Evlenir evlenmez çocuk sahibi oldum. Çocuğumu elime verdiklerinde ne yapacağımı

bilmiyordum. Her gece ağlayan bebeğimle beraber ağlıyordum. Küçük yaşta birçok sorumlulukla karşı karşıya kaldım. Topluma, aileme, eşime ve çocuğuma karşı sorumlulukları yerine getirmeye çalışıyordum. En temel hakkım olan oyun oynama hakkımdan mahrum kaldım. Bir yandan elimdeki bebeğe bakıyordum bir yandan da oyun oynayan arkadaşlarımı izliyordum. Okula gidemedim. Çocukların benim yaşadığım zorlukları yaşamalarını istemiyorum. Çocuk yaşta evliliği önlemek için elimden geleni yapıyorum. Sizlerle çalışarak daha iyi sonuçlar alacağımı düşünüyorum. Şimdi yaşlandım torunlarım var. Çocukluğumda oynayamadığım oyunları torunlarımla oynuyorum.”

“-Çocuk yaşta evlilik çocuğun hayatını çok etkiliyor. Hem haklarından mahrum kalıyor hem de ileriki yaşamında birçok sorunla karşılaşmasına neden oluyor.”

Çalışmalarımızı yapılandırıdığımız bu aylarda topluma dayalı koruma gönüllüleri tarafından yönlendiren vakalar da bize ulaşmaya başladı. Gönüllüler sahanın ihtiyaçlarını ileterek mahalleli ve Mavi Kalem arasında bir nevi köprü görevi görüyor. Topluma dayalı koruma çalışmalarımızda toplumun farklı kesimlerinden kadınlar, erkekler, kurum ve kuruluşlar ile birlikte çalışarak çocukların zarar görebilirliklerini en aza indirmiş oluruz.